ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 32.415/4

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par le Ministre des Entreprises et Participations publiques, le 29 mai 2001, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "concernant les modalités d'émission de la loterie à billets, appelée «WIN FOR LIFE», loterie publique organisée par la Loterie nationale" (n° de rôle 31.756/4), demande complétée le 19 octobre 2001, après application de l'article 84bis des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat (n° de rôle 32.415/4), a donné le 12 novembre 2001 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES 32.415/4

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 29 mei 2001 door de Minister van Overheidsbedrijven en Participaties, verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de wijze van uitgifte van de loterij met biljetten, «WIN FOR LIFE» genaamd, een openbare loterij georganiseerd door de Nationale Loterij" (rolnummer 31.756/4), waarbij de adviesaanvraag, na toepassing van artikel 84bis van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, is aangevuld op 19 oktober 2001 (rolnummer 32.415/4), heeft op 12 november 2001 het volgende advies gegeven :

EXAMEN DU PROJET

Préambule

1. Il y a lieu d'insérer deux alinéas pour viser l'avis de l'inspecteur des finances donné le 19 juillet 2001 et l'accord du Ministre du Budget donné le 12 octobre 2001.

2. L'alinéa relatif à l'avis du Conseil d'Etat doit être complété par le numéro d'identification de l'avis et sa date.

Dispositif

Article 1er

Le prix de vente exclusivement libellé en euros ne constitue pas une caractéristique technique de la loterie visée à l'article 1er. Ce prix est, en outre, énoncé clairement à l'article 2, alinéa 2, de l'arrêté en projet. Il convient donc d'exclure toute référence au prix dans l'article 1er.

Article 6

A l'alinéa 2, il faut supprimer les mots "alinéa unique" et, il faut écrire "des billets invendus" au lieu de "de billets invendus".

Article 7

De l'accord du fonctionnaire délégué, à l'alinéa 2, il faut écrire "ou" au lieu de "et/ou".

Article 9

En ce qui concerne le paragraphe 1er, il n'est pas habituel de mentionner une adresse dans un arrêté royal. La mention de l'encaissement au siège suffit et permet ainsi d'éviter toute modification de l'arrêté, en cas de déplacement du siège de la Loterie nationale.

En son paragraphe 2, alinéa 3, cet article prévoit que "la Loterie nationale peut utiliser gratuitement, pour toutes actions publicitaires ou promotionnelles, le nom du porteur et, éventuellement, son image sur tous supports". Le nom du porteur et son image constituent des données à caractère personnel dont l'utilisation, telle qu'elle est prévue par l'arrêté en projet, est inadmissible au regard de l'article 22 de la Constitution. Cet alinéa doit être omis.

Article 13

L'alinéa 2 dispose que "Toute réclamation doit être accompagnée du billet concerné au dos duquel le participant inscrit ses nom, prénom et adresse". L'auteur du projet est invité à examiner s'il ne serait pas souhaitable d'assurer au réclamant, en certains cas, une protection en cas de perte du billet à l'occasion de la réclamation. A cet égard, l'auteur du projet pourrait, par exemple, s'inspirer de la "reconnaissance de dépôt en faveur du porteur" prévue à l'article 15, alinéa 2, 1° de l'arrêté en projet.

Article 14

Selon les renseignements fournis par le fonctionnaire délégué, les modes de paiement possibles sont le paiement en espèces, le paiement par chèque nominatif et le paiement par virement. Il convient de le préciser dans l'arrêté en projet, en laissant le cas échéant à la Loterie nationale le soin de choisir le mode de paiement le plus adéquat, en fonction du montant à payer.

Article 16

L'alinéa 1er ne peut déroger à l'article 2279 du Code civil ainsi qu'aux articles 1464 et 1465 du Code judiciaire.

Seul le législateur pourrait déroger au droit de suite consacré par ces dispositions.

L'alinéa 2 pourrait avoir pour effet de limiter la responsabilité de la Loterie nationale en cas de "défaut technique d'impression" s'avérant fautive. Or il n'appartient pas au Roi d'édicter une règle qui déroge à l'article 1382 du Code civil. Cet alinéa doit être omis.

Articles 17 à 20

Conformément aux règles de légistique, les dispositions transitoires doivent être placées après les dispositions abrogatoires. Il convient donc d'intervertir les articles 17 et 18.

Par ailleurs, l'article 17 devenant l'article 18 doit être rédigé comme suit :

"Art. 18. Les billets émis sous l'empire de l'arrêté royal visé à l'article 17 peuvent être vendus jusqu'au 28 février 2002 et sont soumis aux règles énoncées dans cet arrêté.".

A l'article 19, il faut supprimer les mots "à l'exception de l'article 18 qui entre en vigueur le 1er mars 2002". Ceux-ci sont en effet inutiles puisque la disposition transitoire proposée ci-avant organise la survie de l'arrêté abrogé, conformément à la volonté exprimée par l'auteur du projet.

A l'article 20, il convient de remplacer les mots "Notre Ministre des Entreprises et Participations publiques" par les mots "Le Ministre qui a la Loterie nationale dans ses attributions".

OBSERVATION FINALE

Le texte n'est pas suffisamment long pour mériter d'être divisé en chapitres.

Observations d'ordre linguistique concernant le texte néerlandais

Le texte néerlandais de certaines dispositions du projet devrait être corrigé du point de vue de la correction de la langue. C'est sous réserve des observations de fond précédentes et à titre d'exemple que sont faites les propositions de texte ci-après :

Article 2

A l'alinéa 2 il faudrait écrire : "wordt bepaald" au lieu de "is bepaald".

Article 3

A la première phrase, il faudrait écrire : "wordt vastgesteld" au lieu de "is ... vastgesteld".

Article 4

Au paragraphe 2, première phrase, il faudrait écrire : "Onder de in §1 bedoelde zone bevindt zich een andere ..."

Au paragraphe 3, alinéa 2, il faudrait écrire "wordt uitgedrukt" au lieu de "is uitgedrukt", "vermeld wordt" au lieu de "vermeld is" et "winnende biljet" au lieu de "winnend biljet". Cette dernière observation vaut pour l'ensemble du projet.

Article 7

A l'alinéa 1er, 2°, il y a lieu de remplacer le mot "elementen" par le mot "gegevens".

Chapitre VII

Il serait plus clair d'écrire : "Wijze van uitbetaling van de loten" au lieu de "Betalingswijze van de loten". Cette observation vaut pour l'ensemble du projet.

Article 9

Le mot "terugvalling", utilisé au paragraphe 5, ne fait pas partie du lexique néerlandais.

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

Aanhef

1. Er behoren twee leden te worden ingevoegd, één waarin wordt verwezen naar het advies van de inspecteur van financiën, gegeven op 19 juli 2001, en één waarin wordt verwezen naar de akkoordbevinding van de Minister van Begroting van 12 oktober 2001.

2. Het lid betreffende het advies van de Raad van State moet worden aangevuld met het nummer en de datum van dat advies.

Dispositief

Artikel 1

De uitsluitend in euro vermelde verkoopprijs is geen technisch kenmerk van de in artikel 1 genoemde loterij. Bovendien wordt die prijs duidelijk vermeld in artikel 2, tweede lid, van het ontworpen besluit. In artikel 1 behoort dus geen melding te worden gemaakt van de verkoopprijs.

Artikel 6

In het tweede lid moeten de woorden "enig lid" vervallen en schrijve men "van onverkochte biljetten" in plaats van "van de onverkochte biljetten".

Artikel 7

De gemachtigde ambtenaar is het ermee eens dat in het tweede lid "of" in plaats van "en/of" moet worden geschreven.

.../...

Artikel 9

Het is niet gebruikelijk dat in een koninklijk besluit een adres wordt vermeld. Het is voldoende te vermelden dat de loten op de zetel van de Nationale Loterij uitbetaald kunnen worden. Zo wordt voorkomen dat het besluit moet worden gewijzigd als de zetel van de Nationale Loterij zou verhuizen.

Paragraaf 2, derde lid, van dit artikel bepaalt : "De nationale Loterij mag bovendien gratis de naam en eventueel de beeltenis van de houder gebruiken op eender welke drager, en dit voor alle reclame- en promotieacties".De naam van de houder en zijn beeltenis zijn persoonsgegevens waarvan het gebruik, zoals dat bepaald is in het ontworpen besluit, onaanvaardbaar is uit het oogpunt van artikel 22 van de Grondwet. Dit lid moet vervallen.

Artikel 13

In het tweede lid staat : "Elke klacht moet vergezeld gaan van het betrokken biljet. Op de keerzijde ervan moet de deelnemer zijn naam, voornaam en adres vermelden". De steller van het ontwerp wordt verzocht na te gaan of het niet raadzaam zou zijn ervoor te zorgen dat de indiener van een klacht in sommige gevallen beschermd is als het bij de klacht gevoegde biljet zoek raakt. Daarvoor zou de steller van het ontwerp bijvoorbeeld kunnen aanhaken bij "ontvangt de toonder van het biljet een bewijs van afgifte", gelijk staat in artikel 15, tweede lid, 1°, van het ontworpen besluit.

Artikel 14

Volgens de inlichtingen die de gemachtigde ambtenaar heeft verstrekt, kan worden uitbetaald in contanten, met een cheque op naam en via overschrijving. Dat moet in het ontworpen besluit worden verduidelijkt, waarbij het eventueel aan de Nationale Loterij kan worden overgelaten om, naargelang van het uit te betalen bedrag, de meest geschikte wijze van uitbetaling te kiezen.

Artikel 16

Het eerste lid mag niet afwijken van artikel 2279 van het Burgerlijk Wetboek of van de artikelen 1464 en 1465 van het Gerechtelijk Wetboek.

Alleen de wetgever kan afwijken van het recht van zaaksgevolg dat door die bepalingen wordt vastgelegd.

Het tweede lid zou tot gevolg kunnen hebben dat de aansprakelijkheid van de Nationale Loterij wordt beperkt in geval van een "druktechnische" tekortkoming waar een "fout" mee gemoeid is. Het staat evenwel niet aan de Koning een regel uit te vaardigen die afwijkt van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek. Dat lid moet vervallen.

Artikelen 17 tot 20

Volgens de wetgevingstechniek komen overgangsbepalingen na opheffingsbepalingen. De volgorde van de artikelen 16 en 17 moet dus worden omgekeerd.

Voorts moet artikel 17, dat artikel 18 wordt, als volgt worden gesteld :

"Art. 18. Biljetten uitgegeven onder de gelding van het in artikel 17 genoemde koninklijk besluit, mogen worden verkocht tot 28 februari 2002 en vallen onder de regels van dat besluit.".

In artikel 19 behoren de woorden "met uitzondering van het artikel 18 dat op 1 maart 2002 in werking treedt" te vervallen. Die woorden zijn immers overbodig, aangezien de hierboven voorgestelde overgangsbepaling ervoor zorgt dat het opgeheven besluit verder uitwerking blijft hebben, overeenkomstig de wil van de steller van het ontwerp.

In artikel 20 behoren de woorden "Onze Minister van Overheidsbedrijven en Participaties" te worden vervangen door de woorden : "de Minister bevoegd voor de Nationale Loterij".

SLOTOPMERKING

De tekst is niet lang genoeg om in hoofdstukken te worden ingedeeld.

Opmerkingen van taalkundige aard

De Nederlandse tekst van sommige bepalingen van het ontwerp zou uit een oogpunt van correct taalgebruik verbeterd moeten worden. Onder voorbehoud van de vorenstaande inhoudelijke opmerkingen en bij wijze van voorbeeld worden de hierna volgende tekstvoorstellen gedaan :

Artikel 2

In het tweede lid schrijve men : "wordt bepaald" in plaats van "is bepaald".

Artikel 3

In de eerste zin schrijve men : "wordt ... vastgesteld" in plaats van "is ... vastgesteld".

Artikel 4

In paragraaf 2, eerste zin, schrijve men : "Onder de in § 1 bedoelde zone bevindt zich een andere ...".

In paragraaf 3, tweede lid, schrijve men "wordt uitgedrukt" in plaats van "is uitgedrukt", "vermeld wordt" in plaats van "vermeld is" en "het winnende cijfer" in plaats van "het winnend cijfer". De laatste opmerking geldt voor heel het ontwerp.

Artikel 7

In het eerste lid, onderdeel 2°, schrijve men "gegevens" in plaast van "elementen".

Hoofdstuk VII

Het zou duidelijker zijn te schrijven : "Wijze van uitbetaling van de loten" in plaats van "Betalingswijze van de loten". Deze opmerking geldt voor heel het ontwerp.

Artikel 9

Het in paragraaf 5 gebezigde woord "terugvalling" is niet gangbaar.

La chambre était composée de

Madame Mevrouw	M.-L. WILLOT-THOMAS,	président de chambre, kamervoorzitter,
Messieurs de Heren	P. LIÉNARDY, P. VANDERNOOT,	conseillers d'Etat, staatsraden,
	J. van COMPERNOLLE,	assesseur de la section de législation, assessor van de afdeling wetgeving,
Madame Mevrouw	D. LANGBEEN,	greffier en chef, hoofdgriffier.

De kamer was samengesteld uit

Le rapport a été rédigé par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. P. BROUWERS, référendaire.

Het verslag werd opgesteld door de H. J. REGNIER, eerste auditeur afdelingshoofd. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. P. BROUWERS, referendaris.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. LIÉNARDY.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. LIÉNARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRÉSIDENT - DE VOORZITTER,

D. LANGBEEN

M.-L. WILLOT-THOMAS